

אם אתם בעלי תואר ראשון
(B.Ed. או B.A.) במקרא
או בתחומים אחרים,
אתם מוזמנים ללמוד
תואר שני (M.A.)
בחוג למקרא בדגש על
"תופסי האורית"

"תופסי האורית" –
מ"א מאתגר

עם הפנים אל תשפ"ה

החוג למקרא
אוניברסיטת תל אביב

סיוון תשפ"ד
יוני 2024

תופסי האורית

לימוד ומחקר של כתבי הקודש האתיופיים

מוזמנים לפנות

לחוג למקרא באוניברסיטת תל אביב
dromshil@tauex.tau.ac.il | 03-6409790

לדף "תופסי האורית"

<https://humanities.tau.ac.il/bible/bbl20>

בית הספר למדעי היהדות וארכיאולוגיה
ע"ש חיים רוזנברג
הפקולטה למדעי הרוח ע"ש לסטר וסאלי אנטון
אוניברסיטת תל אביב

לימודים בחוג למקרא בדגש "תופסי האורית" לימוד ומחקר של כתבי הקודש של ביתא ישראל

אם אתם בעלי תואר ראשון (B.Ed. או B.A.) במקרא או בתחומים אחרים, אתם מוזמנים ללמוד תואר שני (M.A.) בחוג למקרא בדגש על "תופסי האורית"!

בואו ללמוד איתנו – קורסים מתקנים בחוג למקרא ובתוכנית לברשנות שמית וכן נקיים סמינרים משותפים של קריאה באורית.

תנאי הקבלה

המועמדים יעמדו בדרישות הקבלה של אוניברסיטת תל אביב, ללימודי המאגיסטר בחוג למקרא – תואר ראשון בציון של 80 לפחות. הקבלה מתבצעת בידינו. כסטודנטים אחרים הרשומים ללימוד בחוג למקרא, מי שלא הכשיר בלימודי הביאית בתחום המקרא יידרשו ללימודי המשלמה בהיקף של עד 16 ש"ס.

מלגות

אנחנו מציעים **עד חמש מלגות לסטודנטים יוצאים/ות אתיופיות לסיכוי מלא של שכ"ל ומלגות קיום לעשרה חודשים בשנה**. המועמדים יפנו אל:

- פרופ' דלית רום-שלוני | dromshil@tauex.tau.ac.il
- ד"ר אבנחם ספורה | teferra@tauex.tau.ac.il

עוד על הרעיון והחזון

כתבי הקודש, המכונים "אורית", הגיעו ארצה עם בני ביתא ישראל ומצאיים בידי יודים ומשפחות, באוסף פיסולביץ של אוניברסיטת תל אביב, בבית התפוצות, ואף באוצר הספרייה הלאומית. האורית היא תרגום של התנ"ך לשפת הגנו, שפה שהייתה ועדיין שגורה בפי הקייסים (המנהיגים הרותמים) ודיעתה קלושה בקרב דור הבינים, ולא קיימת בקרב הצעירים שנולדו בארץ ולעולם אפילו אינם יודעים אמרית או טגריט (הלשונות המדוברות בקהילה האתיופית). כיום שכן כשהמנהיגים הרותמים של העדה קוראים את כתבי הקודש בפני קהילה הם מתרגמים אותם מגעו לאמרית או טגריט, ואפשר להניח שהם מסוימים גם הרחבות של תרגום ופרשנות. מסורת זו של קריאה (תוך תרגום והרחבה) של כתבי הקודש היא על פי חוב מסורת בעל פה שמעולם לא תועדה בכתב, ועל פי רוב גם לא בחקרה. במחקר האורית ניתנת לנו הדמנת יחידה במינה לראות היבטים של נוסח, תרגום ופרשנות, כשהם משמשים כמסורת חיה הנשמרת בעל פה ומועברת מדור לדור – וזה לעצמו חידוש שאינו זוכים לו במחקר המקרא.

החוג למקרא מממן אתכם לקחת חלק **במפעל תרבותי ואקדמי חדשני** – לימוד ומחקר של כתבי הקודש, מסורת התנ"ך, של קהילת ביתא ישראל.

"לי"תופסי האורית" מסרות אקדמיות מובהקות, ולא פחות מהן, מסרות חברתיות.

- במסורת האקדמית**, לימוד ומחקר של אצרות הרבות של קהילת ביתא ישראל, שעד לנקודה זו שמורים במידה רבה רק יחידות חן מתוך העדה. במסורת לימודי המיא (במסלול העיוני ובמסלול החקיר) תוכלו ללמוד את השפות נגו ואמרית על מנת ללמוד מיומנות בקריאה האורית. בשטחים בוחן לתקרא ומבין השורה בלימוד מסורת נוסח המקרא, במידה מסוימת נוסח כתבי הקודש האתיופיים, וכן חכמה טכניקות של תרגום ופרשנות קדומה ומודרנית למקרא. בשיתוף עם החוג ללשון העברית ולבלשנות שמית, נשכח גם השפעה בבערות שדה במיעוד ומחקר מסורת הנוסח, התרגום והפרשנות של האורית. המסיימים יקבלו תואר מאגיסטר.
- מסרת "תופסי האורית"** היא להנחיל קבוצה של סטודנטים מבני העדה או מן הצביר הכללי שכולו לראיין את הקייסים – המנהיגים הרותמים, לדעת את מסורת הקריאה, התרגום וההרחבת שבפניהם אלהיטי עבודת מחקר מקורית בנושאים מגוונים.
- כידוע, אגדתו נמצאים בנקודת זמן קריטית שבה הדור המבוגר השומר את המסורת הלחך ונעלם. אם אתם ערים לטכנה שחידוש התרבותי הזה עתיד להיעלם, בואו ללמוד איתנו.
- במסורת החברתית**, אנחנו מאמינים שלימוד האורית הוא אמצעי להיכרות של בני העדה עם תרבותם ולחיות תדמיתם התרבותית בעיני עצמם ובעיני החברה הישראלית שלה. כדמה שאין צורך להכירי מלים בדרך החשיבת החברתית-התרבותית של מהלך שונה, מתוך הערכה ובכך ערפי הרבות של הקהילה.

יצוין כי הלימוד בדגש על "תופסי האורית" פתוח לציבור הרחב של הלימודים שאינם מבני הקהילה, וסוקנים ללמוד עליה ועל תרבותה.

מוזמנים לפנות לחוג למקרא, אוניברסיטת תל אביב

טל': 03-6409790 | אתר החוג, תוכנית המיא <https://humanities.tau.ac.il/bible/ma>
פרופ' דלית רום-שלוני | dromshil@tauex.tau.ac.il

בית הספר למדעי היהדות וארכיאולוגיה
ע"ש חיים הונברג
הפקולטה למדעי הרוח
אוניברסיטת תל אביב

ראו פרטים על "תופסי
האורית", הרצאות
וכתבות עלינו באתר החוג
למקרא אוניברסיטת תל
אביב

תוכנית הלימודים למ"א במקרא בדגש "תופסי האורית" – מבט כולל

מסלול מחקרי – 28 ש"ס

מסלול עיוני 36 ש"ס

בכל אחד מן המסלולים לימודי
הדגש בהיקף 12 ש"ס (לפחות)

מתוכנית הלימודים למ"א של החוג למקרא

24 ש"ס

- סמינרים / קורסי מ"א לבחירה מן החוג למקרא בנושאים הנוגעים לתולדות המסירה, ובכלל זה לשפות התרגומים, של המקרא ולתולדות הפרשנות לו. בקטגוריה זו ייכללו קורסים שבהם תהיה התנסות בקריאה של כתבי הקודש האתיופיים.
- סמינרים / קורסי מ"א לבחירה מן החוג למקרא
- געז למתחילים (אנבסה טפרה, 4 ש"ס, שיעור). [יוכר לתלמידי הדגש כחלופה לקורס "ספרות מסופוטמית".]
- געז למתקדמים (אנבסה טפרה, 4 ש"ס, שיעור) – ייחשב כשיעור מ"א ויכלול התנסות בקריאה של כתבי הקודש האתיופיים בדגש לשוני.
- סמינרים / קורסי מ"א לבחירה מחוגים אחרים בתחום הספרות, לימודי אפריקה, אנתרופולוגיה וסוציולוגיה.

לימודי הדגש "תופסי האורית"

12 ש"ס

- 4 שני קורסים בנושא אתיופיה, אנבסה טפרה, רן הכהן (2 סמינרים)
- 4 קריאה באורית, מסורות תרגום ופרשנות, אנבסה טפרה ודלית רום-שילוני (סמינר, חלק א' וחלק ב')
- 4 שיטות שדה לאיסוף מסורות בעל פה: הדרכה באיסוף נתונים, אריקה וייס ודלית רום-שילוני (סמינר, חלק א' וחלק ב')

לימודי אמהרית: במסלול העיוני, לימודי אמהרית למתחילים ולמתקדמים הם לימודי חובה, ולאחר עמידה בדרישות הקורסים לא יהיה חיוב נוסף.

במסלול המחקרי, לימודי אמהרית (מתחילים ומתקדמים) ייחשבו כלימודי שפה מודרנית שניה בתוכנית המ"א, בהיקף של 8 ש"ס (כך שהסטודנטים יגיעו לרמה של לימודי מתקדמים).

תוכנית הלימודים למ"א במקרא בדגש "תופסי האורית" תשפ"ה

שנת הכנה: לימודי השלמה

ימי ראשון - יום ההשלמות

סמסטר ב	סמסטר א	
געז למתחילים (2 ש"ס) / ד"ר אנבסה טפרה	געז למתחילים (2 ש"ס) / ד"ר אנבסה טפרה	11:45 – 10:15
מבוא למקרא ב': התפתחות היצירה המקראית וקנוניזציה (2 ש"ס) / פרופי גיא דרשן	מבוא למקרא א': ראשית היצירה המקראית (2 ש"ס) / פרופי גיא דרשן	13:45 – 12:15
לשון המקרא וסגנונו (2 ש"ס) / ד"ר טליה סוצקובר	נוסחים ותרגומים של המקרא (2 ש"ס) / פרופי יונתן בן-דב	15:45 – 14:15
מיתוס וספרות במזרח הקדום ובתנ"ך (2 ש"ס) / פרופי גיא דרשן	תנ"ך ומחקרו: שיטות וכלים לחקר התנ"ך (2 ש"ס) / פרופי גיא דרשן	17:45 – 16:15
ספרות המקרא ממעוף הציפור - תרגיל נלווה למבוא למקרא (ב) / מר שניר לפיד	ספרות המקרא ממעוף הציפור - תרגיל נלווה למבוא למקרא (א) / מר שניר לפיד	19:30 – 18:00

סמסטר א, יום ב' קורס בזום	
אוריינות אקדמית במדעי היהדות (2 ש"ס) / ד"ר אביטל דוידוביץ-אשד [פ"י]	17:45 – 16:15

סה"כ: 4 ש"ס שעות מ"א

ו-18 ש"ס שיעורי השלמות ב"א

ימי שלישי – יום המ"א תשפ"ה, שנים א' ו-ב' למ"א

סמסטר ב	סמסטר א	
השעבוד ומכות מצרים: שמות א-יג / פרופי דלית רום-שילוני		10:00 – 08:30
ספר איוב / פרופי יונתן בן-דב	ספר איוב / פרופי יונתן בן-דב	11:45 – 10:15
געו למתקדמים (שיעור, 2 ש"ס) / די"ר אנבסה טפרה	געו למתקדמים (שיעור, 2 ש"ס) / די"ר אנבסה טפרה	
אמהרית למתקדמים (שיעור, 2 ש"ס) / די"ר אנבסה טפרה	אמהרית למתקדמים (שיעור, 2 ש"ס) / די"ר אנבסה טפרה	13:45 – 12:15
מגילת אסתר: עיצוב הדמויות, תולדות הפרשנות וההתקבלות / פרופי מאירה פוליאק	סיפורי אוהל מועד: הסיפור הכוהני וסיפורים מתחרים/ פרופי גיא דרשן	
גישות בנות זמננו לקריאת הטקסט המקראי ופרשנותו / די"ר טליה סוצקובר (סמינר-מחקרי שנתי, 2 ש"ס) /	גישות בנות זמננו לקריאת הטקסט המקראי ופרשנותו / די"ר טליה סוצקובר (סמינר-מחקרי שנתי, 2 ש"ס) /	15:45 – 14:15
קריאה באורית: התנ"ך האתיופני של ביתא ישראל דרכי התרגום (סמינר, 2 ש"ס) / פרופי דלית רום-שילוני	המרקם הלשוני – חברתי - תרבותי באתיופיה (סמינר, 2 ש"ס) / די"ר אנבסה טפרה או "מממלכת הגדעונים ועד המסע לארץ ישראל: מבט היסטורי וארכיאולוגי על תולדותיהם של יהודי אתיופיה" די"ר בר קריבוס (שיעור, 2 ש"ס)	17:45 – 16:15
סיפור יוסף ואחיו (בראשית ל"ז-נ): בין בקורת המקרא המודרנית לפרשנות ימי הביניים / פרופי מאירה פוליאק	סיפור יוסף ואחיו (בראשית ל"ז-נ): בין בקורת המקרא המודרנית לפרשנות ימי הביניים / פרופי מאירה פוליאק	
קריאה באורית: התנ"ך האתיופני של ביתא ישראל היבטים לשוניים בגעו ואמהרית (סמינר, 2 ש"ס) / די"ר אנבסה טפרה [עבודה עצמית בספריה]		19:45 – 18:15
שיטות שדה לאיסוף מסורות בעל פה: הדרכה באיסוף נתונים (חלק ב') (סמינר, 2 ש"ס) / די"ר אריקה וייס ופרופי דלית רום-שילוני		

לספירת השעות

בירוק -- 12 ש"ס בלימודי הדגש (חובה)
 + 4 ש"ס אמהרית – על חשבון שפה זרה שניה
 + בצהוב -- אפשרויות לשיעורי בחירה מן הסמינרים של החוג למקרא

בשנה הראשונה למ"א תתקבל החלטה משותפת על מסלול מחקרי או עיוני.

המעבר למסלול המחקרי: לאחר שנת לימודים אחת יכול/ה התלמיד/ה לעבור למסלול המחקרי אם נצברו קורסים בהיקף של 12 ש"ס לפחות, בציון ממוצע של 85 לפחות, ולאחר הגשת הצעת מחקר לעבודת הגמר מאושרת ע"י מנחה מהחוג.

Kes
Benthon
Daniel

Kes
Semai
Elias

Kes
Adisu
Biensai

Likka
Kahanat
Kes Birku
Tegenya

Reading the Orit: Rescue Project 2022

First meeting with Likka Kahanat Kes Birku Tegenya, in his Prayer House in Rehovot, June 17, 2022

פרויקט הצלה:
הקריאה באורית, תיעוד
ושימור מסורת הקריאה,
התרגום והפרשנות של הקסים

”תופסי האורית” מממנת את שכר הלימוד ומלגות קיום לסטודנטים יוצאי אתיופיה (עד חמש מלגות)

- עלויות שכר הלימוד הצפויות :
- לימודי השלמה + 4 ש”ס מ”א כ-10,000 ש”ח לשנה
- לימודי מ”א כ-14,000 ש”ח לשנה
- החוג למקרא מעניק מלגות שכ”ל עד לגובה של מחצית הסכום.
- ”תופסי האורית” משלימה את עלויות שכר הלימוד ממקורות שונים. בשנת תשפ”ג—תשפ”ד קיבלו הסטודנטים מלגות מביה”ס למדעי היהדות וארכיאולוגיה וממלגות קורת.
- מילגת קיום** – שנועדה לשחרר אתכם מיום עבודה אחד ולאפשר לכם ללמוד [שעות ההכנה עדיין עליכם ב’שעות הפנאי] ניתנת על ידי ”תופסי האורית”
- ללומדים ביום א’ 1,000 ש”ח לחודש ל-10 חודשים, 10,000 ש”ח
- ללומדים ביום ג’ 1,000 ש”ח לחודש ל-10 חודשים, 10,000 ש”ח
- מלגות מל”ג ניתנות לשנה א’ של התואר השני – ולא ללימודי ההשלמה –
- בשנה ב’ של התואר השני – מלגות מל”ג ניתנות באמצעות האוניברסיטה רק ללומדים במסלול המחקרי.
- הוועדה האקדמית המלווה את ”תופסי האורית” עושה מאמצים גדולים לגייס את הכספים הנדרשים.
- כדי שנוכל להצליח במשימה – אנחנו זקוקים לעזרתכם ולמעורבותכם –**

מה עלי לעשות עכשיו?

צעד ראשון – מחשבה: האם תוכל/י לייחד יום לימודים שלם ל"תופסי האורית"? – ושעות נוספות להכנה לאורך השבוע, בתקופות של בחינות והכנת עבודות?

צעד שני – מעשה:

אנא, פנה/י אל פרופ' דלית רום-שילוני 050-3321005
dromshil@tauex.tau.ac.il

צעד שלישי –

שלח/י למזכירות החוג למקרא תעודות המאשרות לימודים קודמים (אישורים רשמיים וממוצע לימודים בב"א/בא"ד)
שלח/י אל ענת אבירם, מזכירת תלמידים, anata@tauex.tau.ac.il

צעד רביעי – תוזמן/י לראיון קבלה

יש להניח שיום הראיונות יתקיים במהלך אוגוסט וספטמבר 2024

ולבסוף –

המועמדים שיתקבלו לתוכנית יצטרפו אל "תופסי האורית" ונצא כולנו למסע מרתק...

נשמח לקבל סטודנטים למחזור ה' של "תופסי האורית" לשנת תשפ"ה

הקדימו מחשבה למעשה

אבל אל תתמהו –

אנחנו מחכים לכם בשמחה!

אם אתם בעלי תואר ראשון
(B.Ed. או B.A.) במקרא
או בתחומים אחרים,
אתם מוזמנים ללמוד
תואר שני (M.A.)
בחוג למקרא בדגש על
"תופסי האורית"

תופסי האורית

לימוד ומחקר של כתבי הקודש האתיופיים

מוזמנים לפנות

לחוג למקרא באוניברסיטת תל אביב
dromshil@tauex.tau.ac.il | 03-6409790

לדף "תופסי האורית"

<https://humanities.tau.ac.il/bible/bbl20>

בית הספר למדעי היהדות וארכיאולוגיה
ע"ש חיים רוזנברג
הפקולטה למדעי החח ע"ש לסר וסאלי אנטין
אוניברסיטת תל אביב

אם אתם בעלי תואר ראשון
(B.Ed. או B.A.) במקרא
או בתחומים אחרים,
אתם מוזמנים ללמוד
תואר שני (M.A.)
בחוג למקרא בדגש על
"תופסי האורית"

תופסי האורית

לימוד ומחקר של כתבי הקודש האתיופיים

מוזמנים לפנות

לחוג למקרא באוניברסיטת תל אביב
dromshil@tauex.tau.ac.il | 03-6409790

לדף "תופסי האורית"

<https://humanities.tau.ac.il/bible/bbl20>

בית הספר למדעי היהדות וארכיאולוגיה
ע"ש חיים רזנברג
הפקולטה למדעי החוץ ע"ש לסטר וסאלי אנטין
אוניברסיטת תל אביב

לפרטים נוספים על
"תופסי האורית" –
מ"א מאתגר

עם הפנים אל תשפ"ה

פנו אל פרופ' דלית
רום-שילוני
dromshil@tauex.tau
.ac.il

החוג למקרא
אוניברסיטת תל אביב

סיוון תשפ"ד
יולי 2024